

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MHM-P1A1P-062

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI

Arkusz I

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

ARKUSZ I

MAJ
ROK 2006

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 19 stron i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 30 zadań. Do zadań nr 2, 7, 13, 20, 24 i 27 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Rozwiąż te zadania po wysłuchaniu przykładów. Zadania te oznaczone są .
3. Rozwiązania wszystkich zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Życzymy powodzenia!

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (2 pkt)

Połącz nazwiska kompozytorów z nazwami tych form lub gatunków muzycznych, które są charakterystyczne dla ich twórczości. W tym celu przyporządkuj cyfrom odpowiednie litery.

1. Mikołaj Gomółka	A. divertimento
2. Claudio Monteverdi	B. sonata da chiesa
3. Archangelo Corelli	C. psalm
4. Franciszek Schubert	D. madrygał
	E. pieśń

1.		2.		3.		4.	
----	--	----	--	----	--	----	--

Zadanie 2. (3 pkt) 🗣️

Wysłuchaj przykładów muzycznych do tego zadania. Przedstawiono w nich fragmenty trzech utworów utrzymanych w tej samej technice kompozytorskiej. Każdy przykład pochodzi z innej epoki. Na podstawie analizy słuchowej podaj nazwę tej techniki oraz podaj epoki, z jakich pochodzą przykłady.

nazwa techniki kompozytorskiej

epoka, z której pochodzi przykład 1

epoka, z której pochodzi przykład 2

epoka, z której pochodzi przykład 3

Zadanie 3. (3 pkt)

Poniżej podano cytaty zawierające opinie o stylu trzech współczesnych kompozytorów polskich: W. Lutosławskiego, K. Pendereckiego, H. M. Góreckiego w pewnych etapach ich twórczości. Przyporządkuj te opinie odpowiednim kompozytorom. W tym celu wpisz obok nazwiska kompozytora właściwą cyfrę.

1. *W centrum kompozytorskich zainteresowań (...) leży problematyka sonorystyczna - operowanie samym brzmieniem i wynalazczość w tym zakresie.*
2. *W technice tego kompozytora ważną rolę odgrywa sposób formowania materiału - indywidualny, niekiedy oparty na swoiście rozumianym aleatoryzmie, zwłaszcza przebiegów czasowych.*
3. *Prezentuje ideę muzyki w szczególny sposób uproszczonej, zredukowanej, sprowadzonej niemal do stanu narodzin... Muzyka ta przynosi olbrzymi ładunek ekspresji typu emocjonalnego.*

Witold Lutosławski

Krzysztof Penderecki

Henryk Mikołaj Górecki

Zadanie 4. (3 pkt)

Podaj kompozytorów następujących dzieł:

tytuł dzieła

kompozytor

1. dialogi na adwent *Audite mortales*

.....

2. *Offertoria et communiones*

.....

3. *Melodie na Psalterz Polski*

.....

4. pieśń *Już się zmierzcha*

.....

5. *Hystorigraphi aciem*

.....

6. *Mity* na skrzypce i fortepian

.....

Zadanie 5. (4 pkt)

Napisz, jaką ideę, typową dla muzyki XIX w., zrealizował w swoich dramatach muzycznych Ryszard Wagner. Podaj tytuły dwóch wybranych dzieł Wagnera, będących urzeczywistnieniem tej idei oraz tytuł wybranej pracy teoretycznej kompozytora, w której omawia on własną koncepcję sztuki dramatycznej.

idea:

tytuły dzieł: 1.

2.

tytuł pracy teoretycznej:

Zadanie 6. (3 pkt)

Poniżej podano nazwy trzech technik kompozytorskich, a na następnych stronach zamieszczono przykłady trzech utworów powstałych w różnych epokach. Zestaw przykład nutowy z nazwą techniki kompozytorskiej, która w nim występuje oraz podaj nazwę epoki historycznej, z której pochodzi każdy prezentowany utwór. W tym celu uzupełnij poniższe zestawienie:

technika kompozytorska

numer przykładu

epoka

technika przeimitowania

.....

.....

technika basso continuo

.....

.....

technika organalna

.....

.....

Przykład 1.

Nos qui vi-vi-mus be-ne-di-ci-mus do-mi-num ex hoc nunc et
us-que ad sac-cu-lum.

Przykład 2.

Nunc scio vere

Cantus: Nunc sci-o ve-re,
Altus: Nunc sci-o ve-re,
Tenor: Nunc
Bassus: Nunc sci-o ve-ra, ve-
sci-o ve-re,
re, sci-o ve-re, sci-
sci-o ve-re, sci-o
- re sci-o ve-re, sci-
qui a-mi-sit Do-
- o ve-re, qui a-mi-
ve-ra, qui a-mi-sit Do-
- o ve-re, ve-ra, qui a-mi-

Przykład 3.

125

VI. princ.

VI. I

VI. II

Vle

B.

7 5_h 6 4_# 7_h 6 4 7^b 6 4_h 6 5

132

VI. princ.

VI. I

VI. II

Vle

B.

6 4 7^b 5 6 4_h 6 6 4 6

139

VI. princ.

VI. I

VI. II

Vle

B.

Tasto solo

6^b 6 2_h 6 4_h 4

Zadanie 7. (3 pkt) 🎧

Wysłuchaj przykładowego muzycznego. Występujący w nim instrument był szczególnie popularny w epoce baroku. Podaj nazwę tego instrumentu. Określ dwie role, jakie pełnił on w muzyce baroku i dla zilustrowania każdej z nich podaj wybrany przykład z twórczości Jana Sebastiana Bacha.

nazwa instrumentu:

1.

2.

Zadanie 8. (2 pkt)

Wyjaśnij sposób kształtowania *concerto grosso*. Podaj nazwisko włoskiego kompozytora, którego uznaje się za twórcę tego gatunku.

wyjaśnienie:

.....

nazwisko kompozytora:

Zadanie 9. (3 pkt)

Przełomowe znaczenie tego dzieła, nazwanego przez kompozytora *Obrazami z pogańskiej Rusi* polega na „rewolucyjnym, nowym zupełnie traktowaniu elementu rytmicznego. Dotąd rytmika była podporządkowana melodyce, harmonice i formie, tu stała się po raz pierwszy czynnikiem konstrukcyjnym, pierwszoplanowym.” Podaj autora dzieła, jego tytuł, gatunek oraz nazwę rosyjskiego zespołu, który wykonał to dzieło po raz pierwszy w Paryżu w 1913 r.

autor i tytuł dzieła:

gatunek:

zespół wykonawczy:

Zadanie 10. (3 pkt)

Wskaż, z jakimi miejscowościami związani byli wymienieni kompozytorzy. Połącz nazwisko kompozytora z nazwą jednej miejscowości. W tym celu przyporządkuj cyfrom odpowiednie litery.

1. J. S. Bach	A. Linz
2. J. F. Haendel	B. Nohant
3. J. Haydn	C. Hamburg
4. W. A. Mozart	D. Köthen
5. F. Chopin	E. Bayreuth
6. R. Wagner	F. Zakopane
	G. Eisenstadt

1.		2.		3.		4.		5.		6.	
----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

Zadanie 11. (3 pkt)

Uzupełnij poniższe zestawienie, podając trzy wybrane przykłady koncertów instrumentalnych skomponowanych przez przedstawicieli skandynawskiej, czeskiej i rosyjskiej szkoły narodowej XIX w. (po jednym przykładzie z każdej szkoły). Wymień tonacje tych koncertów oraz występujące w nich instrumenty solowe.

szkoła	kompozytor	instrument solowy występujący w koncercie	tonacja
skandynawska
czeska
rosyjska

Zadanie 12. (2 pkt)

Uzupełnij poniższe zdanie, wpisując w miejsce kropek odpowiednie daty. Podaj wydarzenia z historii muzyki, które w umowny sposób wyznaczają początek i koniec tej epoki.

Wyodrębniona w historii muzyki epoka baroku przypada na okres od roku do roku

Początek baroku wyznacza

Koniec baroku wyznacza

Zadanie 13. (3 pkt) 🎧

Po wysłuchaniu przykładu dźwiękowego wskaż trzy charakterystyczne cechy pozwalające stwierdzić, że utwór, którego słuchasz, reprezentuje *styl brilliant*.

cechy stylu :

1.
2.
3.

Zadanie 14. (5 pkt)

Podaj trzy cechy twórczości C. Debussy'ego typowe dla stylu impresjonistycznego oraz wymień dwa tytuły jego utworów przynależnych do tego stylu.

cechy twórczości:

1.
2.
3.

tytuły utworów:

1.
2.

Zadanie 15. (3 pkt)

Z podanej listy malarzy wybierz trzy nazwiska i połącz je w pary z kompozytorami reprezentującymi ten sam kierunek artystyczny lub ten sam styl historyczny.

malarze: Rembrandt, Giotto, E. Delacroix, Leonardo da Vinci, C. Monet, S. Wyspiański

kompozytor**malarz**

1. Fryderyk Chopin	
2. Mieczysław Karłowicz	
3. Josquin des Prés	

Zadanie 16. (3 pkt)

Opera to jeden z ważniejszych gatunków muzycznych uprawianych przez W. A. Mozarta. Uzupełnij poniższe zdania, wstawiając w miejsce kropek tytuły odpowiednich dzieł.

1. Orientalny koloryt opery uzyskał Mozart, wprowadzając do orkiestry kapelę janczarską.
2. Operę ze względu na zespolenie wątków komicznych i tragicznych, zalicza się do gatunku opery *semiseria*.
3. Baśniowość i fantastyka zapowiadające romantyzm występują w operze Mozarta pt.

Zadanie 17. (2 pkt)

Wymień trzy rodzaje literackie, które w antycznej Grecji były wykonywane z udziałem muzyki.

1.
2.
3.

Zadanie 18. (3 pkt)

W kręgach protestanckich XVI wieku nastąpiła reforma śpiewu kościelnego, która doprowadziła do powstania tak zwanego chóralu protestanckiego, nawiązującego, nie tylko w nazwie, do chóralu gregoriańskiego. Porównaj oba rodzaje chóralu, wymieniając dwie cechy różnicujące oraz jedną cechę wspólną. Porównania dokonaj, wypełniając poniższe zestawienie.

różnice:

chóral protestancki

chóral gregoriański

1.
2.

cecha wspólna:

chóral protestancki i gregoriański

.....

Zadanie 19. (2 pkt)

Spośród podanych niżej form wybierz i podkreśl cztery, które tworzyły cykl w symfoniach londyńskich J. Haydna. Uporządkuj je w kolejności właściwej dla cyklu.

menuet, rondo, allegro sonatowe, fuga, temat z wariacjami, scherzo, sonata

części cyklu:

1.
2.
3.
4.

Zadanie 20. (5 pkt) 🎧

Po wysłuchaniu przykładu dźwiękowego określ z dokładnością do 100 lat, z którego wieku pochodzi dany utwór i jaki reprezentuje gatunek (formę) muzyczny. Swoją odpowiedź uzasadnij, wskazując przynajmniej trzy wybrane cechy utworu odnoszące się do faktury, obsady, rodzaju śpiewu, techniki kompozytorskiej lub tonalności.

gatunek (forma muzyczna):

wiek:

uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (4 pkt)

A. Spośród podanych nazwisk kompozytorów wybierz i podkreśl nazwiska dwóch, którzy komponowali madrygały.

- Francesco Landini
- Domenico Scarlatti
- Mikołaj z Radomia
- Wacław z Szamotuł
- Orlando di Lasso

B. Porównując madrygał średniowieczny i renesansowy, wymień jego wspólne cechy dotyczące tekstu i tonalności.

tematyka:

tonalność:

C. Podaj, w którym wieku pojawił się madrygał w pięciogłosowej wokalne obsadzie kameralnej.

wiek:

Zadanie 22. (2 pkt)

Na podstawie fragmentu wspomnień Jarosława Iwaszkiewicza podaj tytuł dzieła oraz nazwisko kompozytora, o którym mowa w tekście.

Szkic mój odpowiadał mniej więcej pierwszemu i trzeciemu aktowi opery, brakowało mu bowiem arabskiego drugiego aktu oraz tańca, który stanowi zasadniczy motyw i zasadniczą akcję tej części utworu. W szkicu tym chodziło po prostu o wtajemniczenie bohatera dramatu w misteria dionizyjskie i ukazanie wiecznie żywego Dionizosa na tle ruin teatru w Syrakuzach czy Segeście. Oczywiście dramat w tym kształcie miał jeszcze mniej akcji niż dzisiejszy. Było to raczej podwójne oratorium, w połowie bizantyjsko - kościelne, w połowie pogańskie. Szkic ten posłałem Karolowi do Elizawetgradu.

tytuł dzieła:

kompozytor:

Zadanie 23. (5 pkt)

Wymień gatunek muzyki symfonicznej powstały w drugiej połowie XIX w., reprezentatywny dla twórczości Franciszka Liszta. Podaj przynajmniej trzy typowe cechy tego gatunku oraz dwa tytuły dzieł Liszta, które należą do tego gatunku.

gatunek dzieła:

trzy cechy gatunku:

.....

.....

.....

dwa tytuły dzieł Liszta

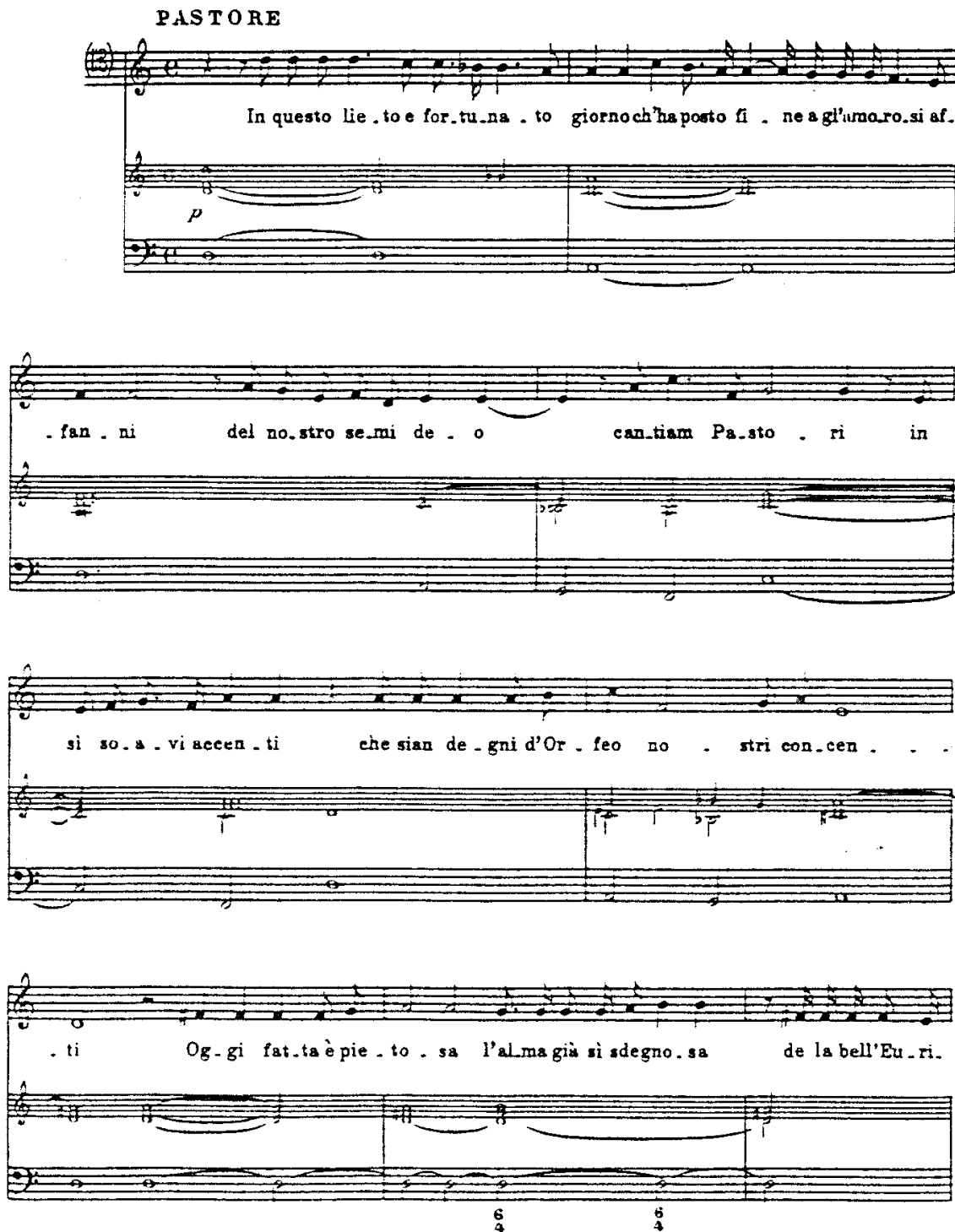
.....

Zadanie 24. (4 pkt)

Z podanych dwóch przykładów muzycznych (nuty i nagrania) wybierz ten, który reprezentuje styl *monodii akompaniowanej*. Opisz krótko cechy tego stylu, wskaż miejsce i czas jego powstania.

Przykład 1.

PASTORE

In questo lie . to e for . tu . na . to giorno ch'ha posto fi . ne a gli'umo . ro . si af .
 . fan . ni del no . stro se . mi de . o can . tiam Pa . sto . ri in
 si so . a . vi accen . ti che sian de . gni d'Or . feo no . stri con . cen .
 . ti Og - gi fat . ta è pie . to . sa l'al . ma già si sdegno . sa de la bell'Eu . ri .

6/4 6/4

Przykład 2.

Schnell. (♩ = 152.)

Wer rei - tet so spät durch Nacht und
Wind? Es ist der Va - ter mit sei - - nem

monodia akompaniowana występuje w przykładzie nr

cechy stylu:

.....

.....

czas i miejsce powstania:

.....

Zadanie 25. (2 pkt)

Odpowiedz, podkreślając słowo *prawda* lub *fałsz*, czy poniższe zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe. Swoją odpowiedź uzasadnij faktami z życia kompozytorów.

Trzej klasycy wiedeńscy - Haydn, Mozart i Beethoven - działali jednocześnie w Wiedniu na przestrzeni 3 lat. PRAWDA FAŁSZ

uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 26. (6 pkt)

Poniżej podana jest lista powszechnie używanych skrótów nazw instrumentów muzycznych.

- Przy każdym skrócie nazwy włoskiej dodaj polską nazwę instrumentu.
- Podkreśl polskie nazwy tych instrumentów, które wchodziły w skład małej orkiestry klasycznej.
- Podaj, który z wymienionych instrumentów został po raz pierwszy wprowadzony do orkiestry symfonicznej przez Beethovena.
- Podaj, który z wymienionych instrumentów nie mógł być zastosowany przez klasyków i napisz dlaczego.

A. i B. instrumenty:

vno	timp.
ar.	trbn.
vc.	cmpl.
ob.	cl.
vla	cor.
fg.	sxf.
fl.	cb.

C. instrument wprowadzony przez Beethovena:

D. instrument spoza składu stosowanego przez
klasyków i uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 27. (3 pkt) 🎧

Na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej Mazurka C-dur op. 56 nr 2 Fryderyka Chopina
A. Wskaż zasadę kształtowania tego utworu.

B. Wskaż przynajmniej jedną cechę faktury tego utworu, która może ilustrować opisaną w *Kurierze Szafarskim* fascynację Chopina folklorem:

A Fryc jak nie utnie dobrzyńskiego na skrzypcach, tak wszyscy na dziedzińcu w taniec... Już była prawie jedenasta jak Frycowa basetlę przynosi, gorszą od skrzypicy, o jednej tylko strunie. Dorwawszy się zakurzonego smyka, jak zaczę basować, takim tego dudlił, że się wszyscy zlecieli patrzeć na dwóch Fryców, jednego śpiący na skrzypkach, drugiego na jednostrunnej, monokordycznej, zakurzonej rzepolącego basetli...

C. Podaj, w którym z koncertów Chopin zastosował rytm mazurkowy.

A. zasada kształtowania:

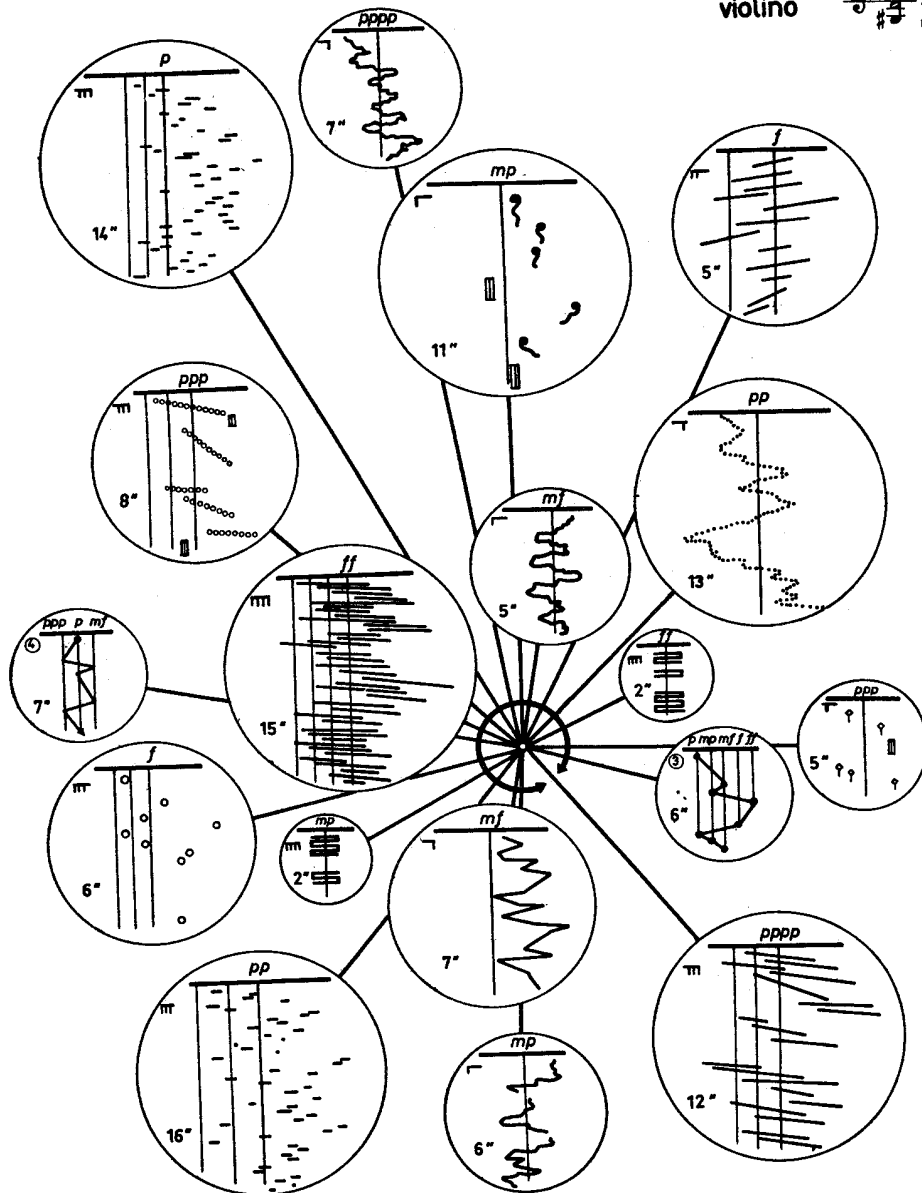
B. cecha faktury:

C. rytm mazurkowy pojawia się w trzeciej części koncertu:

Zadanie 28. (2 pkt)

Poniżej przedstawiony jest zapis partii skrzypiec jednego z *Dwóch utworów na skrzypce i fortepian* Bogusława Schaeffera wraz z fragmentem odautorskiego komentarza do partytury. Nazwij zastosowany rodzaj zapisu muzycznego oraz metodę komponowania, która decyduje o charakterze utworu.

scordatura:
violino

(...) utwór ten może być grany w dowolnym kierunku z zachowaniem podanej kolejności.

zapis:

metoda komponowania:

A series of horizontal dashed lines for writing, consisting of 28 lines.

BRUDNOPIS